

gaat onderzoeken of het Japanse programma daadwerkelijk het gestelde doel dient. Ook r.o. 94 is van belang omdat het Hof alvast overweegt dat een lidstaat een onderzoek niet mag financieren door het doden van walvissen toe te staan op een schaal die groter dan nodig is om de voor het onderzoek gestelde doelen te halen.

Deel 3 van hoofdstuk II gaat in op het eigenlijke programma. Eerst wordt het programma (JARPA II), maar ook de voorganger ervan (JARPA) geschetst en dan wordt nagegaan "whether the design and implementation of JARPA II are reasonable in relation to achieving the programme's stated research objectives". Dit onderzoek valt in drie delen uiteen.

Eerst de algemene uitleg van Japan voor de noodzaak voor het doden van walvissen voor wetenschappelijke doeleinden in het licht van de aanwezigheid van andere wetenschappelijke onderzoeksmethoden (zenderen e.d.) (r.o. 128-144). In de tweede plaats (zeer uitgebreid) wordt ingegaan op de hoeveelheid te vangen walvissen (145-212). Deze passages zijn onderverdeeld in drie delen: de toename van de vangsten in JARPA II t.o.v. JARPA, de soortspecifieke hoeveelheden (en de daarvoor gegeven uitleg) en de omstandigheid dat er feitelijk minder walvissen werden gedood dan voor het onderzoek nodig was geweest. In de derde plaats worden enkele aanvullende elementen onderzocht (r.o. 213-222: het feit dat JARPA II anders dan normale wetenschappelijke onderzoeken geen einddatum kende, de karge wetenschappelijke output van JARPA II en de omstandigheid dat er niet met andere wetenschappelijke instanties wordt samengewerkt).

R.o. 223-227 bevatten dan de samenvatting van het voorgaande en de eigenlijke conclusie: een schending van art. VIII en dus een belangrijke overwinning voor Australië, maar vooral een van het internationale recht. Als ik de nieuwsartikelen mag geloven weliswaar een overwinning in een achterhoedegevecht (omdat het eten van walvisvlees in Japan al lang op zijn retour is), maar toch!

B. Arentz

M en R 2014/94

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 2 april 2014, nr. 201301179/1/A4
(Slump, Drupsteen, Uylenburg)
m.nt. A. van Rossum

(art. 3 Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen)

ECLI:NL:RVS:2014:1157

Off-spec producten die met het oog op terugbetaling van de aankoopprijs krachtens de koopovereenkomst terug-

gezonden worden naar de leverancier zijn (toch) geen afvalstof.

Koper heeft HSFO stookolie ontvangen die niet aan de afgesproken specificaties voldoet en ongeschikt is als brandstof voor het schip. Koper was daarom voornemens de aan boord van het schip gebrachte stookolie aan de leverancier te retourneren tegen terugbetaling van de aankoopprijs. Uit het arrest volgt dat koper daarmee niet kon worden geacht voornemens te zijn zich van de HSFO te ontdoen in de zin van artikel 3, aanhef en onder 1, van Richtlijn 2008/98/EG. De staatssecretaris heeft de HSFO aan boord van het schip dan ook ten onrechte aangemerkt als afvalstof in de zin van Richtlijn 2008/98/EG.

de rechtspersoon naar buitenlands recht Stena Weco AS, gevestigd te Kopenhagen (Denemarken)
tegen
de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu

Procesverloop

Bij brieven van 23 november 2012 en 20 december 2012 heeft de staatssecretaris aan Stena Weco medegedeeld dat een partij HSFO stookolie aan boord van het zeeschip 'Freja Crux' als afvalstof wordt aangemerkt.

Bij besluit van 15 januari 2013 heeft de staatssecretaris het hiertegen door Stena Weco gemaakte bezwaar niet-ontvankelijk verklaard.

Tegen dit besluit heeft Stena Weco beroep ingesteld.

De staatssecretaris heeft een verweerschrift ingediend. Bij uitspraak van 18 april 2013 in zaak nr. 201301179/2/A4, heeft de voorzitter van de Afdeling het besluit van 15 januari 2013 geschorst.

Bij besluit van 24 mei 2013 heeft de staatssecretaris het door Stena Weco gemaakte bezwaar alsnog ontvankelijk en ongegrond verklaard.

Stena Weco heeft nadere stukken ingediend.

[...]

De beslissing in deze zaak is aangehouden in afwachting van het door het Hof van Justitie te wijzen arrest op het verzoek van de rechtbank Rotterdam om een prejudiciële beslissing in de gevoegde zaken C-241/12 en C-242/12.

Op 12 december 2013 heeft het Hof van Justitie arrest gewezen. Met toestemming van partijen is afgezien van een verdere behandeling van de zaak ter zitting.

Overwegingen

1. Stena Weco betoogt dat de staatssecretaris zich bij het besluit van 15 januari 2013 ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat de brieven van 23 november 2012 en 20 december 2012 geen besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) zijn. Volgens Stena Weco heeft de staatssecretaris het door haar daartegen gemaakte bezwaar dan ook ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard.

1.1. In de uitspraak van 18 april 2013 heeft de voorzitter overwogen dat naar zijn voorlopig oordeel de brieven

van 23 november 2012 en 20 december 2012 besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb zijn. De Afdeling ziet geen aanleiding voor een ander oordeel. Dit betekent dat de staatssecretaris het door Stena Weco gemaakte bezwaar ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard. Het betoog slaagt.

1.2. Het beroep tegen het besluit van 15 januari 2013 is gegrond. Dat besluit dient te worden vernietigd.

2. Het college heeft naar aanleiding van de uitspraak van de voorzitter het besluit van 24 mei 2013 genomen. Ingevolge artikel 6:19 van de Awb wordt dit besluit geacht mede onderwerp te zijn van dit geding.

3. In de brieven van 23 november 2012 en 20 december 2012 heeft de staatssecretaris Stena Weco medegedeeld dat een partij HSFO (stookolie), die op dat moment op het zeeschip 'Freja Crux' (hierna: het schip) aanwezig was en die Stena Weco uit het schip wilde laten verwijderen, als afvalstof in de zin van richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (Pb 2008 L 312) wordt aangemerkt en overeenkomstig artikel 10.37 van de Wet milieubeheer als afvalstof in die zin dient te worden afgegeven aan een daartoe vergunde inrichting of aan een geregistreerde inzamelaar of handelaar. Bij het besluit op bezwaar van 24 mei 2013 heeft de staatssecretaris het door Stena Weco daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

4. Stena Weco betoogt dat de staatssecretaris de partij HSFO ten onrechte heeft aangemerkt als afvalstof waarvan Stena Weco voornemens was zich te ontdoen in de zin van richtlijn 2008/98/EG.

4.1. De Afdeling gaat uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Met het oog op een vrachttransport naar Chili is Stena Weco met rederij Lauritzen een tijdbevrachtigsovereenkomst aangegaan voor het schip. Voor dit transport heeft brandstofleverancier Cockett aan Stena Weco een partij HSFO geleverd, die op 14 november 2012 in Nederland aan boord van het schip is gebracht. Analyse van de aan boord gebrachte HSFO wees uit dat deze een gehalte van 1115 mg/kg aan DCPD en een gehalte van 163 mg/kg aan styreen bevatte. Volgens Lauritzen voldeed de HSFO, gelet op deze gehalten, niet aan de kwaliteitsnormen voor het schip. Lauritzen heeft Stena Weco daarom medegedeeld dat de partij HSFO ongeschikt was voor de beoogde trans-Atlantische vaart met dit schip en uit het schip diende te worden verwijderd. Stena Weco is daarop met Cockett overeengekomen dat Cockett de HSFO zou terugnemen voor de prijs waarvoor deze aan Stena Weco was geleverd. Naar aanleiding van het voornemen van Stena Weco om de HSFO uit het schip te laten verwijderen heeft de staatssecretaris de in geding zijnde brieven van 23 november 2012 en 20 december 2012 verzonden. Partijen verschillen van mening over de vraag of de partij HSFO, gelet op de gehaltenes DCPD en styreen en de in ISO 8271 neergelegde handelsnormen, zonder nadere bewerking door Cockett verhandelbaar is als brandstof voor andere schepen.

4.2. Ingevolge artikel 3, aanhef en onder 1, van richtlijn 2008/98/EG wordt onder afvalstof verstaan: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

4.3. Uit het arrest van het Hof van Justitie van 12 december 2013, C-241/12 en C-242/12, Shell Nederland (www.curia.europa.eu; hierna: het arrest) volgt dat een koper van een stof of voorwerp welke niet voldoet aan de overeengekomen specificaties en die deze stof of dit voorwerp aan de leverancier retourneert met het oog op terugbetaling van de aankoopprijs krachtens de koopovereenkomst, niet kan worden beschouwd als een persoon die voornemens is de betrokken stof of het betrokken voorwerp te verwijderen of er een nuttige toepassing voor te vinden, zodat de koper zich door deze handeling niet van de stof of het voorwerp ontdoet in de zin van artikel 1, eerste lid, aanhef en onder a, van richtlijn 2006/12/EG.

4.4. Richtlijn 2006/12/EG is ingetrokken en vervangen door richtlijn 2008/98/EG. Geen aanleiding bestaat om bij de uitleg van het begrip "afvalstof" onder richtlijn 2008/98/EG andere maatstaven aan te leggen dan bij de uitleg van dit begrip onder richtlijn 2006/12/EG. Derhalve kan voor de uitleg van het begrip afvalstof onder richtlijn 2008/98/EG worden aangesloten bij de overwegingen in het arrest.

4.5. Stena Weco was voornemens de aan boord van het schip gebrachte HSFO aan leverancier Cockett te retourneren tegen terugbetaling van de aankoopprijs, vanwege de daarin voorkomende gehaltenes DCPD en styreen die de HSFO ongeschikt maakte als brandstof voor dit schip. Uit het arrest volgt dat Stena Weco daarmee niet kon worden geacht voornemens te zijn zich van de HSFO te ontdoen in de zin van artikel 3, aanhef en onder 1, van richtlijn 2008/98/EG. De staatssecretaris heeft de HSFO aan boord van het schip dan ook ten onrechte aangemerkt als afvalstof in de zin van richtlijn 2008/98/EG. Hierbij is niet relevant of de HSFO, in de toestand waarin deze zich bevond aan boord van het schip, al dan niet in overeenstemming was met ISO 8271 en geschikt was om zonder bewerking terug op de markt te brengen.

Het betoog slaagt.

5. Gelet op het voorgaande behoeven de overige door Stena Weco aangevoerde gronden geen bespreking meer.

6. Het beroep tegen het besluit van 24 mei 2013 is gegrond. Dat besluit dient te worden vernietigd. Nu de staatssecretaris de HSFO die zich bevond aan boord van het schip ten onrechte als afvalstof heeft aangemerkt, zal de Afdeling zelf voorzien de primaire besluiten van 23 november 2012 en van 20 december 2012 herroepen. De Afdeling zal bepalen dat deze uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit.

7. De staatssecretaris dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- I. verklaart het beroep tegen de besluiten van 15 januari 2013 en 24 mei 2013 gegrond;

- II. vernietigt de besluiten van de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 15 januari 2013, kenmerk 70477 en van 24 mei 2013, kenmerk 70477;
- III. herroept de besluiten van 23 november 2012, zonder kenmerk, en van 20 december 2012, kenmerk 70477;
- IV. bepaalt dat deze uitspraak in de plaats treedt van de vernietigde besluiten;

[...]

Noot

Een korte maar krachtige uitspraak van de Afdeling over de status van off-spec producten. Het afvalstoffenbegrip mag niet restrictief worden uitgelegd, maar kent ook zijn grenzen. Eén van deze grenzen wordt hier getrokken. In navolging van het Hof van Justitie van de EU in zijn arrest van 12 december 2013, C-241/12 en C-242/12, Shell Nederland, [ECLI:EU:C:2013:821, *M en R* 2014/42, m.nt. S.W. Boot en B.J.W. Walraven, AB 2014/114, m.nt. E. Dans en G.A. van der Veen en J/M 2014/16, m.nt. T. van der Meulen] overweegt de Afdeling dat een koper van een stof of voorwerp welke niet voldoet aan de overeengekomen specificaties en die deze stof of dit voorwerp aan de leverancier retourneert met het oog op terugbetaling van de aankoopprijs krachtens de koopovereenkomst, niet kan worden beschouwd als een persoon die voornemens is de betrokken stof of het betrokken voorwerp te verwijderen of er een nuttige toepassing voor te vinden, zodat de koper zich door deze handeling niet van een afvalstof ontdoet. Dit geldt niet alleen onder de oude Kaderrichtlijn afvalstoffen 2006 (2006/12/EG), maar ook onder de huidige Kaderrichtlijn afvalstoffen 2008 (2008/98/EG).

De onderhavige casus lijkt sterk op die van de Shell-zaak. In casu was een partij HSFO stookolie geleverd en aan boord van het schip 'Freja Crux' gebracht. Echter, na analyse bleek dat de stookolie niet aan de kwaliteitsnormen voor het schip voldeed en in zoverre dus ongeschikt was. Daarop is met de leverancier overeengekomen dat zij de stookolie tegen terugbetaling van de koopprijs zou terugnemen. Volgens het ministerie was echter sprake van een afvalstof met name omdat de stookolie niet zonder bewerking als brandstof verhandelbaar zou zijn. De off-spec stookolie zou derhalve op de voet van artikel 10.37 Wet milieubeheer alleen aan een erkende inzamelaar of verwerker afgegeven mogen worden. De Afdeling concludeert daarentegen zonder omhaal dat de stookolie gelet op het arrest van het Hof niet als afvalstof kan worden aangemerkt. Hierbij is volgens de Afdeling niet relevant of de HSFO, in de toestand waarin deze zich bevond aan boord van het schip, al dan niet in overeenstemming was met de in ISO 8271 neergelegde handelsnormen en geschikt was om zonder bewerking terug op de markt te brengen.

Ik juich deze praktische benadering toe, met name omdat het risico van off-spec producten naar mijn mening niet bij de afnemer moet worden neergelegd. Zeker niet wanneer de leverancier bereid is het product terug te nemen.

Een andere vraag is wat de leverancier vervolgens nog met het teruggenomen product kan c.q. moet. Uit het arrest van het Hof volgt dat de leverancier een teruggenomen off-spec product onder omstandigheden terug op de markt kan brengen. Namelijk naar analogie van de 'bijproducten-rechtspraak'. Hiertoe is wel vereist dat hergebruik zeker is en zonder dat vooraf een van de in bijlage II B van de Kaderrichtlijn afvalstoffen 2008 bedoelde procedés voor de nuttige toepassing van afvalstoffen hoeft te worden benut (r.o. 53). Bijvoorbeeld recycling en terugwinning. Simpele (voor) bewerkingen, zoals mengen (Shell-zaak), zijn – anders dan voorheen – kennelijk wel toegestaan, in ieder geval waar het geretourneerde off-spec producten betreft.

A. van Rossum

M en R 2014/95

Rechtbank Oost-Brabant 8 april 2014, nr. SHE 13/774
(Verhoeven, De Lange, Van den Broek)
m.nt. B. Arentz

(art. 2.5, art. 2.6 Wabo; art. 3:11 Awb; art. 4.1 lid 2 Regeling omgevingsrecht; categorie 5.3 en 6.5 van bijlage 1 bij Richtlijn 2008/1/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; categorie 5.3b van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies)

ECLI:NL:RBOBR:2014:1680

Mestvergistingsinstallatie Sterksel; revisievergunning noodzakelijk/in m.e.r.-beoordeling ten onrechte uitgaan van milieugebruiksruimte/IPPC-installatie?

De zaak betreft een beschikking eerste fase voor het veranderen van een afvalstoffeninrichting. De rechtbank acht het niet aannemelijk dat belanghebbenden zijn benadeeld door het verzuim van de gemeente Heeze-Leende om alle stukken bij de ontwerpbeschikking ter inzage te leggen op het gemeentehuis omdat GS alle stukken wel in het provinciehuis ter inzage hebben gelegd. De rechtbank acht de niet-technische samenvatting bij de aanvraag ontoereikend, maar is van oordeel dat dit gebrek tijdens de procedure is hersteld. Het gaat om een complexe inrichting waar in de loop der tijd veel is gewijzigd. GS hebben niet alleen de aangevraagde uitbreiding toegestaan maar hebben ook nieuwe geurvoorschriften voor het bestaande deel van de inrichting opgelegd. Bij de toepassing van de provinciale beleidsregel voor geurhinder speelt de bestaande situatie waaronder de geurhinder vanwege de groencompostering in de open lucht een belangrijke rol. De rechtbank is van oordeel dat GS onder deze omstandigheden hadden moeten bepalen dat een revisievergunning had moeten worden aangevraagd. Dan hadden zij kunnen bezien of de best beschikbare technieken in de inrichting worden toegepast. Dit had kunnen resulteren in een voor ieder duidelijk en overzichtelijk stelsel van voorschriften. De rechtbank is